

display 4

Θεοπίστη Στυλιανού-Lambert,

Μουσειολόγος – Φωτογράφος, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Φωτογραφία εγκατάστασης του φωτογραφικού έργου «Η Πέτρα του Ρωμιού» (1976, 79 x 52 εκ., A/M. 221) του Μιχαήλ Μιχαήλ, όπως εκτίθεται σήμερα στα γραφεία της Υπατης Αρμοστείας της Κύπρου στην Αυστραλία (Καμπέρα). Φωτογράφος: Angeles Rodriguez, 2013.

Η τέχνη της φωτογραφίας στην Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης.

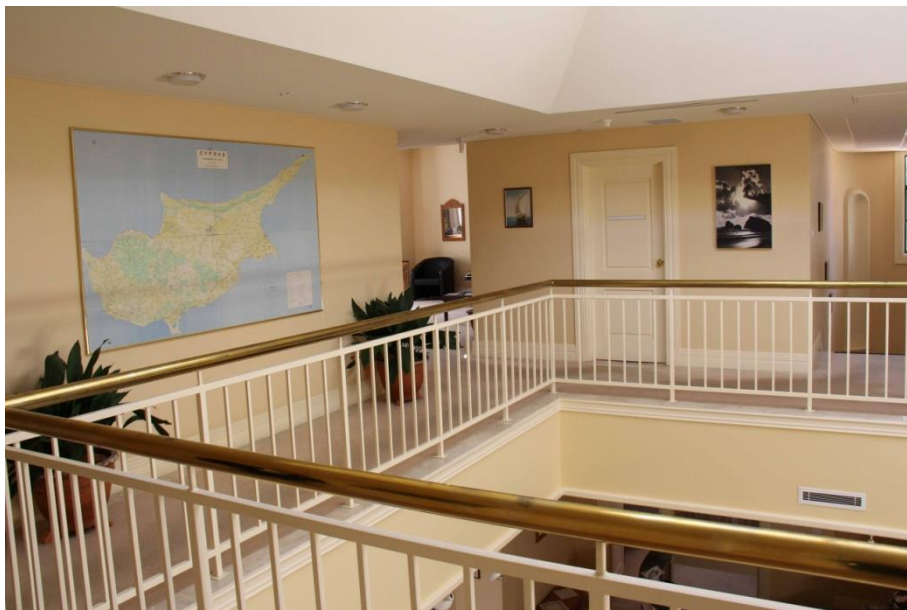
Εικ. 1. A/M 221 | Μιχαήλ Μιχαήλ, *Η Πέτρα του Ρωμιού* (1976, 79 x 52cm), φωτογραφία.

Η φωτογραφία θεωρείται πλέον ένα από τα κύρια καλλιτεχνικά μέσα έκφρασης. Εντούτοις, σήμερα η μόνιμη έκθεση της Κρατικής Πινακοθήκης Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης δεν φιλοξενεί ούτε ένα καθαρά φωτογραφικό έργο. Έστω κι' αν η κρατική πινακοθήκη έχει αγοράσει κάποιες φωτογραφίες τα τελευταία χρόνια, η παντελής απουσία της φωτογραφίας από τον εκθεσιακό της χώρο εγείρει καίρια ερωτήματα σχετικά με το ρόλο της φωτογραφίας στην κυπριακή τέχνη.

Επέλεξα να παρουσιάσω την πρώτη φωτογραφία που αγοράστηκε από την Κρατική Πινακοθήκη, το 1976. Η επιλογή μου δεν καθορίστηκε τόσο από την καλλιτεχνική αξία ή τη μοναδικότητα της φωτογραφίας (για την ακρίβεια μοιάζει με πολλά καρτ ποστάλ της περιόδου), αλλά από το γεγονός ότι σηματοδοτεί την έναρξη αγοράς φωτογραφιών στην Κύπρο ως έργα τέχνης από τον πιο σημαντικό, ίσως, καλλιτεχνικό θεσμό: την Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης. Σήμερα, η Πινακοθήκη έχει στην αποθήκη της ή σε διάφορα υπουργεία 80 φωτογραφικά έργα, 74 εκ των οποίων έχουν αγοραστεί μετά το 1990.

Το πρώτο φωτογραφικό απόκτημα της Κρατικής Πινακοθήκης τιτλοφορείται «Η Πέτρα του Ρωμιού» (1976, 79 x 52cm). Φωτογράφος είναι ο Μιχαήλ Μιχαήλ, ο οποίος ήταν μέλος της Φωτογραφικής Εταιρείας Κύπρου και καθηγητής τεχνικής σχολής στη Λεμεσό.

Η φωτογραφία είναι δανεισμένη στην Ύπατη Αρμοστεία της Κύπρου στην Αυστραλία (Καμπέρα) από την οποία, ζητήσαμε να φωτογραφίσει το έργο, όπως ακριβώς εκτίθεται σήμερα (Εικ. 2).

Εικ. 2. Φωτογραφία εγκατάστασης του φωτογραφικού έργου «Η Πέτρα του Ρωμιού» (1976, 79 x 52 εκ.) του Μιχαήλ Μιχαήλ όπως εκτίθεται σήμερα στα γραφεία της Ύπατης Αρμοστείας της Κύπρου στην Αυστραλία (Καμπέρα). Φωτογράφος: Angeles Rodriguez, 2013

Η Πέτρα του Ρωμιού: φωτογραφία, τουρισμός και συμβολισμός

Όπως αναφέρθηκε ήδη, ο πρώτος λόγος που επέλεξα αυτή τη φωτογραφία είναι το γεγονός ότι σηματοδοτεί την έναρξη αγοράς φωτογραφιών στην Κύπρο ως έργα τέχνης από την Κρατική Πινακοθήκη. Ο δεύτερος λόγος που με ώθησε προς αυτή την επιλογή είναι το ίδιο το θέμα της φωτογραφίας. Τα τελευταία χρόνια έχω ασχοληθεί, ακαδημαϊκά και καλλιτεχνικά, με το πως η Πέτρα του Ρωμιού παρουσιάζεται σε διάφορες έντυπες μορφές, τι συμβολίζει, καθώς και πως φωτογραφίζεται από τους χιλιάδες τουρίστες που την επισκέπτονται κάθε χρόνο.¹

Σύμφωνα με τον πιο γνωστό μύθο, η Πέτρα του Ρωμιού υποδεικνύει την τοποθεσία της γέννησης της θεάς Αφροδίτης στην Κύπρο. Ενώ από το 1902, τη χρονιά κατά την οποία ο Φώσκολος έκδωσε τις πρώτες Κυπριακές καρτ ποστάλ, μέχρι το 1930 η τοποθεσία παρουσιάζεται σε μόνο δύο καρτ ποστάλ, σήμερα η Πέτρα του Ρωμιού δεν λείπει από κανένα τουριστικό κατάλυμα με καρτ ποστάλ ή τουριστικό οδηγό. Μάλιστα, κάποιοι τουριστικοί οδηγοί αναφέρονται στην τοποθεσία ως «το πιο δημοφιλές τοπίο στην Κύπρο»² και έχει ψηφιστεί το 2011 ως μια από τις 10 πιο ρομαντικές τοποθεσίες στον κόσμο από το βιβλίο «1,000 Ultimate Sights» του Lonely Planet. Αναπόφευκτα, η Πέτρα του Ρωμιού (πιο γνωστή στους τουρίστες ως Aphrodite's Rock) αποτελεί αναγκαίο σταθμό για τους περισσότερους τουρίστες. Αυτοί οι τουρίστες φεύγουν από την Κύπρο με τις δικές τους φωτογραφικές ανατυπώσεις της τοποθεσίας.

Διαφημιστική φωτογραφία (τουριστικοί οδηγοί, καρτ ποστάλ, διαφημίσεις), τουριστική φωτογραφία (φωτογραφίες από τουρίστες), ακόμη και καλλιτεχνική φωτογραφία (όπως στην περίπτωση του Μιχαήλ Μιχαήλ) έχουν βοηθήσει στη δημιουργία ενός μυθικού τοπίου το οποίο είναι αλληλένδετο με τα κύρια χαρακτηριστικά της θεάς Αφροδίτης, του καλοκαιρινού τουρισμού και της Κύπρου γενικότερα: ήλιος, θάλασσα, άμμος και σεξ (γνωστά ως τα 4s – sun, sea, sand, sex).

Είναι πιθανόν η Ύπατη Αρμοστεία της Κύπρου στην Αυστραλία να επέλεξε αυτή τη φωτογραφία λόγο του συμβολισμού της. Τοποθετημένη δίπλα από ένα τεράστιο χάρτη της Κύπρου και ένα, αμφιλεγόμενης αισθητικής, αντίγραφο πίνακα που απεικονίζει ένα καράβι, συμβολίζει τη θάλασσα, το φυσικό περιβάλλον και την Κύπρο γενικότερα. Πολλά από τα έργα που επιλέγονται για τα γραφεία πρεσβειών και υπουργείων επιλέγονται ακριβώς για αυτό τον συμβολικό τους χαρακτήρα.

---

¹ Για περισσότερες πληροφορίες δέστε Theopisti Stylianou-Lambert, *Engendering a Landscape: the construction, promotion and consumption of the Rock of Aphrodite*. In Wells, L., Stylianou-Lambert, T., & Philippou, N. (eds.). *Constructing Identities: Cypriot Photography in Context*. (London: I. B. Tauris, forthcoming, 2013b). Theopisti Stylianou-Lambert, *Tourists Who Shoot*. (Nicosia: Armida Publications, 2013a). Theopisti Stylianou-Lambert, *Tourists with Cameras: Reproducing or Producing?* *Annals of Tourism Research*, 39(4), 1817-1838, (2013a). Theopisti Stylianou-Lambert, *Rock of Aphrodite: In 5 Photographic Acts*. In Peter Loizos, Nicos Philippou, & Theopisti Stylianou-Lambert, (eds.). *Re-envisioning Cyprus* (pp. 73-87). (Nicosia: University of Nicosia Press, 2010)

² G. McDonald, *Exploring Cyprus*, (Berkshire: AA Publishing, 2004) p.177.